

XXII. županijsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika
6. ožujka 2017.

četvrti (IV.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

90

Upute natjecateljima

1. Test se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja testa treba pazljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na bijelu i žutu omotnicu te na prvu stranicu testa.
4. Zadatke testa treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati plavom kemijskom olovkom na za to predviđena mjesta.
7. U testu nije dopušteno precrtavanje, ispravljanje i šaranje (ako postoje nedoumice pri oblikovanju točnih odgovora, treba se koristiti radnim papirom dobivenim od škole).
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja test, radni papir i bijelu omotnicu treba staviti u žutu omotnicu koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u test i pravo na pisanu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Županijsko povjerenstvo:

1. _____

(predsjednik Županijskoga povjerenstva)

2. _____

(član Županijskoga povjerenstva)

3. _____

(član Županijskoga povjerenstva)

1. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica ispod crte otisnute velikim tiskanim slovima.

Hrvatsku su posjetili princ Charles i njegova supruga Camilla, vojvotkinja od

Cornwalla. Sletjeli su u _____
ZAGREBAČKU ZRAČNU LUKU FRANJO TUĐMAN

gdje su ih pozdravili predstavnici Ureda predsjednice. Drugi dan posjetili su

_____. Na _____
BARANJSKO PETROVO SELO TRGU SVETOGA TROJSTVA U TVRĐI

u Osijeku kušali su slavonska jela i _____.
ILOČKU GRAŠEVINU

Razgledali su _____.
OSJEČKU KOKATEDRALU SVETOGA PETRA I PAVLA

5	
---	--

2. Označi odgovarajućim naglascima i zanaglasnim dužinama tri podcrtane riječi u rečenici.

G l e d a j u ć i bijele oblake, i z g u b i o je o s j e ć a j o vremenu.

3	
---	--

U zadatcima 3. – 24. odgovore napiši na pripadajuće crte.

3. Odredi vrstu sljedećih zavisnosloženih priložnih rečenica.

Kako se sjetio prijatelja, zaplače. _____

Kad se umorio, zastane. _____

Nisu spoznali iako su postavili bistu. _____

Ostaješ li dugo budan, zatvori prozor. _____

4	
---	--

12	
----	--

4. Odredi glagolski oblik podcrtanim glagolima iz sljedećega teksta.

Bijaše lanjskog ljeta kada krenuh iz Karlovca put Ozlja. Zakrenuv nalijevo dolazi se do Kupskoga Broda. Pojavi se bijela crkva i bivši samostan Svetice, utemeljen po zagrebačkom biskupu Domitroviću, koji je iz samostana istjerao bio stare glagoljske popove. Dade li sreća, uvrstit ćemo ih u naš list. Najednom puče preda mnom dolina prekrivena zelenom šumom. Prozori prema Kupi na oblo su svedeni, do svakog prozora uzidana su dva kamena sjedala.

(prema: August Šenoa, *Ozalj grad*)

Bijaše	_____	Dade	_____
Zakrenuv	_____	puče	_____
je istjerao bio	_____	uzidana	_____

6	
---	--

5. Napiši *ije, je* ili *e* na prazne crte u riječima u sljedećim rečenicama.

Sv ____ tao je to primjer odr ____ šenja dužničkog položaja. Ne podl ____ že laskavom nam ____ štanju.

4	
---	--

6. Odredi instrumental jednine sljedećih imenica.

Yahoo	_____
Banja Luka	_____
mati	_____

3	
---	--

7. Odredi gramatičko značenje podcrtanim istopisnicama u sljedećim rečenicama.

Kulturno dobro zaštićeno je. _____

Učinio je dobro djelo. _____

Sve je dobro učinjeno. _____

3	
---	--

16	
----	--

8. Odredi način postanka prenesenoga značenja podcrtanim dijelovima u sljedećim rečenicama.

Duh mu se svraćao na Berangera, Goethea, Byrona i Mickiewicza.

(August Šenoa: *Prijan Lovro*)

Al mu duh bijaše ognjevit zmaj.

(August Šenoa: *Prijan Lovro*)

2

9. Odredi tri kohiponima (supodređenice) podcrtanoj riječi u sljedećim rečenicama.

Svjetlost je prodirala u morsku dubinu. Ribe su se ljeskale. Salpa se zlatila, škarpina rumenila, orada plavila. Rakovi se lijeno miču, lignje i sipe plivaju u jatu.

3

10. Odredi vrstu podcrtanim arhaizmima u sljedećim rečenicama.

Novi prijatelj ... pokloni se svečano ... reče ukratko: – Lovro N., profesor jezikoslovja.

Svečani taj naglas sprvine me nešto zabušio.

(August Šenoa: *Prijan Lovro*)

jezikoslovja _____ sprvine _____

naglas _____ zabušio _____

4

11. Odredi *verbum obscenum* u sljedećim stihovima.

Nego smo za tobom pošli, bezobrazniče, da imaš

Radost, tebi smo čast i Menelaju tražili, kujo...

(Homer: *Ilijada*)

1

10

12. Odredi funkcionalni stil sljedećim rečenicama.

A) Počinitelj toga djela kaznit će se dobrotvornim radom. _____

B) Ti se okomiti pravci sijeku pod određenim kutom. _____

C) Ej, šta ima? _____

3	
---	--

13. Koje je prilagodbe prošla posuđenica iz njemačkoga jezika *fixieren* u hrvatski *fiksirati*?

3	
---	--

14. Koje su od sljedećih riječi eponimi.

ambivalentnost, anakreontičnost, aristokracija, verterizam, flegmatik, marinizam,
dalekovidnica, makadam

4	
---	--

15. Odredi hrvatski leksem sljedećim posuđenicama prema osnovnim purističkim pravilima.

rezerva _____

šleper _____

knedla _____

metal _____

4	
---	--

14	
----	--

16. Odredi etnike, u muškom i ženskom rodu jednine, sljedećih toponima.

toponim	etnik, muški rod jednine	etnik, ženski rod jednine
Velika Gorica	_____	_____
Ravni kotari	_____	_____
Gorski kotar	_____	_____
Babina Greda	_____	_____

4	
---	--

17. Odredi onomastičke historizme sljedećim egzonymima.

Ankona	_____
Istanbul	_____
Venecija	_____

3	
---	--

18. Odredi značenje podcrtanim frazemima iz sljedećeg teksta.

„Neke države opet zveckaju mačem”, izvijestio je veleposlanik. „Visi li nama mač nad glavom?” upitao ga je general. „Dakako”, odgovorio je veleposlanik, „već skoro deset godina živimo pod Damoklovim mačem!”

zveckaju mačem	_____
Visi li nama mač nad glavom?	_____
Damoklovim mačem!	_____

3	
---	--

10	
----	--

19. Odredi četiri para leksema koje povezuje izrazna i sadržajna veza.

more – podmorje, Pažanin – pažev, prolog – prolongirati, vodomar – vodostaj

Promina – prominentan, voden – dovod, ophodnja - ishod, zid – predziđe

_____	_____
_____	_____

4	
---	--

20. Odredi osnovni leksem koji motivira sljedeće tvorenice.

vrbik _____ rješenje _____

pedagoginja _____ vodič _____

4	
---	--

21. Odredi kojim su tvorbenim načinom nastale podcrtane riječi u pjesmi.

Sastali se / mnogopoštovani LAVor, / LAVina, / naprstak sLAVina, / gLAVonja, / gLAVa
gologLAVa, / bakLAVa...

(prema: Zvonimir Balog, *Na kongresu lavova*)

mnogopoštovani _____

naprstak _____

glavonja _____

gologlava _____

4	
---	--

22. Odredi glagolskovidske parnjake zadanih glagola nastale sufiksacijom.

viriti _____ drijemati _____

2	
---	--

14	
----	--

23. Koje se odrednice nalaze u sljedećem leksikografskom članku / leksikografskoj jedinici?

pùntār *m* [njem.] (*gen. jd* puntára) *pov.* pučki i seljački buntovnik u gornjohrvatskim krajevima s kmetovsko-vlastelinskim odnosima

3	
---	--

24. Koja su dva leksikografa na početku svojih rječnika stavila kratku gramatiku hrvatskoga jezika?

2	
---	--

U zadatcima 25. – 33. zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

25. U kojoj se od navedenih rečenica riječ *se* nalazi u ulozi zamjenice?

- A) Čudila se tolikoj susretljivosti.
- B) Nauživala se morskih plodova.
- C) Brijao se svaki dan.
- D) Nadam se da je tako.

1	
---	--

26. Koja je rečenica nije napisana prema pravilima o sklonidbi i sročnosti?

- A) Iz one dvije škole nitko nije došao.
- B) Iz onih dviju škola nitko nije došao.
- C) Ta će tri automobila morati biti premješteni drugdje.
- D) Ta će tri automobila morati biti premještena drugdje.

1	
---	--

7	
---	--

27. Kakva je struktura jezičnih znakova (označitelja i označenika) istoznačnica?

- A) različiti označitelji, isti označenici
- B) isti označitelji, različiti označenici
- C) različiti označitelji, različiti označenici
- D) isti označitelji, isti označenici

1	
---	--

28. Odredi imeničku tvorenicu koja označuje mjesto gdje se vrši radnja (prema osnovnoj riječi).

- A) čekalište
- B) staklana
- C) cementara
- D) golubinjak

1	
---	--

29. Koje je vrste podcrtani frazem u sljedećoj rečenici?

Donijet ću ti danas-sutra knjigu.

- A) imenični
- B) glagolski
- C) pridjevni
- D) priložni

1	
---	--

3	
---	--

30. Koja je od podcrtanih pridjevskih tvorenica stilski obilježena?

- A) bjeličast dim
- B) bljeduškast dječak
- C) bjelkast prah
- D) magličast suton

1	
---	--

31. Kako se nazivaju prvi rukopisni popisi leksema?

- A) glosatori
- B) glosari
- C) leksikoni
- D) inkunabule

1	
---	--

32. Kako se još naziva natuknica, tj. riječ koja se objašnjava u rječniku?

- A) lema
- B) tema
- C) rema
- D) odrednica

1	
---	--

33. Kakav je *Leksikon hrvatskih pisaca* prema sadržaju?

- A) posebni
- B) opći
- C) jezični
- D) terminološki

1	
---	--

4	
---	--